de rettigheder, der ifølge nederlandsk lovgivning erhverves for perioder før ægteskabets indgåelse og før den 1. januar 1957, når hun i disse perioder hverken har haft bopæl eller lønnet beskæftigelse i Nederlandene.

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. FEDERICO MANCINI

fremsat den 21. januar 1986 *

Høje Domstol.

1. Ved kendelse af 19. oktober 1984, indgået til Domstolen ti dage senere, har Raad van Beroep, Amsterdam, anmodet Domstolen om en afgørelse af, om »det er foreneligt med EØF-traktatens artikel 51 og med bestemmelserne i Rådets forordning nr. 1408/71 — navnlig forordningens bilag VI, afsnit I, pkt. 2 — at man ved fastsættelse af alderspension til en gift mand i henhold til den nederlandske lov om almindelig alderdomspension frakender dennes ægtefælle, som efter den 1. januar 1957 har tilbagelagt perioder af den under pkt. 2, litra c), i nævnte bilag anførte art, de rettigheder, som ifølge nederlandsk lov, navnlig artikel 1 a og artikel 5 i kongelig anordning af 20. december 1956 (Stb. 628) udstedt med hjemmel i artikel 45 i Algemene Ouderdomswet, ellers erhverves ved tilbagelagte forsikringsperioder«. Dette spørgsmål er blevet rejst under en tvist mellem G. J. J. De Jong, der er nederlandsk statsborger, og den nationale forsikringsinstitution, Sociale Verzekeringsbank (SVB), der drejer sig om størrelsen af den alderspension, De Jong har ret til.

De i Nederlandene gældende bestemmelser om denne pensionsydelse findes i almindelig lov om alderspension (Algemene Ouderdomswet, i det følgende benævnt AOW), der trådte i kraft den 1. januar 1957. Loven er blevet ændret flere gange og suppleret med en række fællesskabsretlige bestemmelser, der findes i bilag VI til Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juli 1971 (EFT L 230 af 22.8.1983, s. 11). Jeg har i mit forslag til afgørelse i sag 284/84, Spruyt mod SVB givet en bred sammenfatning af indholdet af lovens bestemmelser. Jeg vil derfor her begrænse mig til at nævne, at det i AOW er bestemt: a) at den gifte kvinde ikke længere har en selvstændig ret til pension, og b) at kun den gifte mand ved det fyldte 65 år, kan gøre krav på udbetaling af pension til sig selv og hustruen på grundlag af de forsikringsperioder, de hver især har tilbagelagt, og c) at den manden tilkommende pension nedsættes med 1% for hvert år, i hvilket en af ægtefællerne ikke har været forsikret.

AOW indeholder en overgangsordning for de tilfælde, hvor den pensionsberettigede er fyldt 15 år — fra hvilket tidspunkt de 50 år, der giver ret til fuld pension, begynder at løbe — før den 1. januar 1957. I disse tilfælde anses de forudgående år som forsikringsperioder på betingelse af, at den berettigede med eller uden afbrydelser har haft bopæl i Nederlandene i seks år efter det

* Oversat fra italiensk.

fyldte 59 år (artikel 43) og er hollandsk statsborger og bosat i hjemlandet (artikel 44). Disse krav lempes af bestemmelserne i kongelig anordning af 20. december 1956 (Stb. 628). Ifølge artikel 1 a i anordningen gælder, at perioder, i hvilke en person ikke har boet i Nederlandene, men dog har været forsikret i medfør af AOW, ligestilles med bopælsperioder i Nederlandene. En tilsvarende ligestilling gælder ifølge artikel 5, stk. 1, litra a), for nederlandske statsborgere, der har været forsikret uden afbrydelse fra den 1. januar 1957 og indtil deres fyldte 65 år.

De fællesskabsretlige regler i nærværende sag findes i litra a), c) og f), i punkt 2, afsnit I, i bilag VI, til forordning nr. 1408/71. Også disse regler har jeg redegjort udførligt for i mit forslag til afgørelse i Spruyt-sagen. Jeg skal derfor henvise til dette forslag for så vidt angår bestemmelsernes indhold, rækkevidde samt det lovgivningspolitiske grundlag for reglerne.

2. De Jong er født den 27. juli 1918 og blev den 30. oktober 1950 gift i Italien med frk. Costantino. Sidstnævnte, der er født den 4. august 1920 fik som følge af ægteskabet nederlandsk statsborgerskab. Den 16. februar 1951 bosatte ægteparret De Jong sig i Nederlandene. I 1975 blev det fastslået, at manden var totalt arbejdsudygtig, og han oppebar fra da af ydelser i henhold til loven om forsikring mod arbejdsudygtighed (Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering: WAO). Den 17. april 1982 bosatte familien sig definitivt i Italien, hvor De Jong den 27. juli 1983 fyldte 65 år og således opnåede ret til at få udbetalt pension til sig selv og sin hustru.

Ved beregningen af pensionen nåede SWB først til det resultat, at De Jong som modtager af ydelser i henhold til WAO var forblevet forsikret i henhold til AOW, jfr. artikel 1, stk. 1, litra g), i kongelig anordning af 19. oktober 1976 (Stb. 557), og at dette også gjaldt, efter at han havde forladt Nederlandene. Han havde tilbagelagt en forsikringsperiode uden afbrydelser fra den 1. januar 1957 og opfyldte således betingelserne for at opnå ydelser i henhold til overgangsordningen (artiklerne 43 og 44 i AOW samt artiklerne 1 og 5 i kongelig anordning af 20. december 1955) og havde i og hermed ret til pensionens maksimumbeløb.

Hans hustrus situation var en anden. Hun havde været forsikret fra den 1. januar 1957 til den 17. april 1982, da hun rejste med sin mand til Italien og kunne ikke opnå de samme ydelser, dels fordi hun efter mandens fyldte 59 år (27. juli 1977) ikke havde opretholdt sin bopæl i Nederlandene (artikel 43 i AOW og artikel 1, litra a), i kongelig anordning af 20. december 1956) og dels fordi hun i perioden 1. januar 1967 til De Jong's 65 års fødselsdag ikke havde været forsikret i medfør af artikel 44 i AOW og artikel 5, litra a), i nævnte dekret. Men hun kunne imidlertid i medfør af bilag VI, afsnit I, pkt. 2, litra c), få anerkendt månederne fra den 17. april 1982 (tidspunktet for afrejsen til Italien) og den 27. juli 1983 (mandens 65 års fødselsdag), som forsikringsperiode. Ifølge samme bestemmelse kunne årene efter ægteskabets indgåelse omfattende tidsrummet fra den 16. februar 1951 (tidspunktet for bosættelsen i Nederlandene) og den 1. januar 1957 for hende anses for forsikringsperioder i det omfang, de var sammenfaldende med De Jong's forsikringsperioder. Til gengæld kunne hun ikke, ifølge samme bestemmelse i litra c) stille krav om, at tidsrummet fra hendes fyldte 15 år til den 15. februar 1951 blev anset for forsikringsperiode.

SVB fradrog på grundlag heraf i De Jong's pension et beløb svarende til de 15 år, i hvilke hustruen ikke havde været forsikret, således at pensionen blev udbetalt med 85% af maksimumsbeløbet. De Jong indbragte afgørelsen herom for Raad van Beroep, Amsterdam, og gjorde herved gældende, at da månederne fra den 17. april 1982 til den 27. juli 1983 i medfør af litra c) i bilag VI var blevet ligestillet med forsikringsperioder, skulle de også i medfør af AOW anerkendes som sådanne. Hustruen ville på grundlag heraf kunnet anses som forsikret uden afbrydelser fra den 1. januar 1957 til den 27. juli 1983 og ville dermed i medfør af artikel 5 i kongelig anordning af 20. december 1956 kunne få tilkendt årene mellem hendes fyldte 15. år og datoen for hendes ankomst til Nederlandene.

Den nederlandske ret besluttede at udsætte sagen og at forelægge Domstolen det i indledningen til nærværende forslag gengivne spørgsmål. I forelæggelseskendelsens grunde hedder det, at anmodningen om præjudiciel afgørelse først og fremmest skal skaffe klarhed ved fortolkningen af ordene »perioder, der skal anses for forsikringsperioder«, jfr. nævnte litra c), idet det navnlig skal afgøres, om sådanne forsikringsperioder afføder de samme retsvirkninger, som de perioder, hvor der har været tale om faktisk deltagelse i en forsikringsordning, ifølge AOW medfører.

3. Den nederlandske regering, SVB og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber har indgivet skriftlige indlæg i sagen. Domstolen har med henblik på sagens oplysning anmodet de parter, der har afgivet indlæg, om at oplyse, om fru De Jong efter afrejsen til Italien havde kunnet undgå, at pensionen blev nedsat, efter regler, der ikke indebar, at hun fortsat havde bopæl i Nederlandene.

Lad det være sagt med det samme, at spørgsmålet fra den nationale ret skal besvares bekræftende. Ifølge Domstolens praksis — det må nævnes *in limine* — har Rådets forordning nr. 1408/71 »kun til formål at samordne de nationale lovgivninger om social lovgivning« for at undgå, at vandrende arbejdstagere mister rettigheder i henhold til bestemmelserne i disse lovgivninger på grund af deres bevægelighed, mens det tilkommer lovgivningsmagten i medlemsstaterne at fastlægge »betingelserne for deltagelse i de nationale ordninger« (jfr. Domstolens domme af 12. juli 1979, 266/78, Brunori, Sml. 1979, s. 2705; af 24. april 1980, 110/79, Coonan, Sml. 1980, s. 1445; af 23. september 1982, 276/81, SVB, Sml. 1982, s. 3027). Det er derfor på baggrund af disse principper bestemmelserne i bilag VI, litra a), c) og f), skal fortolkes.

Ifølge min redegørelse i forslaget til afgørelse i Spruyt-sagen lader den første og den tredje af disse bestemmelser fordelene i henhold til AOW's overgangsordning omfatte også de arbejdstagere, der forlader Nederlandene før det fyldte 65 år under forudsætning af, at de har boet og arbejdet dér i årene efter deres fyldte 15 år og før den nationale lovs ikrafttræden (1. januar 1957). Litra c) har derimod til formål at udelukke følgerne af de nedsættelser, som ifølge artikel 10 i AOW kan foretages i en gift mands pension, for efter denne bestemmelse kan hustruen kræve, at de år efter ægteskabets indgåelse og før den 1. januar 1957, i hvilke hun har boet i hjemlandet og dermed ikke har været forsikret i medfør af AOW, mens manden arbejdede i Nederlandene, medtages som forsikringsperioder.

Disse angivelser må efter min mening kunne udgøre tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at det af De Jong forfægtede synspunkt — nemlig at de i litra c) omhandlede år også

anses for forsikringsperioder i medfør af AOW — overskrider grænserne for den samordning, der er sikret ved fællesskabsretten for at indføre deltagelsesbetingelser, der ikke opstilles i nederlandsk lov. For i den omtvistede periode havde den senere fru De Jong ikke nogen retlig tilknytning til Nederlandene. Hun hverken boede eller arbejdede dér og var heller ikke gift med en arbejdstager, der havde beskæftigelse på Nederlandenes område. Paradoksalt nok medfører nævnte synspunkt da også, at kvinden ved ægteskabets indgåelse tillægges rettigheder, der er fordelagtigere end de rettigheder, der *ceteris paribus* tilkommer en ugift arbejdstager, selv om denne rigtignok ifølge litra a) kan opnå, at årene før den 1. januar 1957 anses for forsikringsperioder, men kun på betingelse af at han i disse år faktisk har haft bopæl i Holland.

Det er imidlertid ikke dette resultat, fællesskabslovgiveren har tilstræbt ved til supplering af AOW at vedtage bestemmelsen i litra c) for en gift kvinde. Som vi har set, har denne bestemmelse udelukkende til formål at hindre, at mandens pension nedsættes, og altså dermed at beskytte den arbejdstager, der udvandrer efter ægteskabs indgåelse til Nederlandene, men ikke ledsages af sin hustru. *Tanta est vis matrimonii*, det må være på sin plads at understrege det, og dette er altså også den *yderligere* beskyttelse, som princippet ifølge EØF-traktatens artikel 48 giver ud over den nederlandske lovgivning.

Anvendelsen af sidstnævnte lovgivning bevirker ganske vist, at De Jong mister ca. 15% af sin pension. Men som SVB har forklaret i en besvarelse af spørgsmål fra Domstolen, giver den nederlandske ordning i et tilfælde af denne art mulighed for fortsat at opnå overgangsydelser ved frivillig forsikring. Fru De Jong kan yderligere benytte dette middel, og det beløb, som hun vil komme til at betale i præmie, vil ikke være forskelligt fra summen af de bidrag, som hun må betale for at opnå det samme på grundlag af en obligatorisk forsikring. Det må også på baggrund af denne kendsgerning udelukkes, at overgangsordningen ifølge AOW udgør en hindring for fri bevægelighed for Fællesskabets arbejdstagere.

4. På baggrund af det ovenfor anførte foreslår jeg Domstolen at besvare det spørgsmål Raad van Beroep, Amsterdam, har forelagt den ved kendelse af 19. oktober 1984 i sagen G. J. J. De Jong mod Sociale Verzekeringsbank på følgende måde:

Artikel 51 i EØF-traktaten og litra c) i pkt. 2, afsnit I, i bilag VI, til forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at en person, der er berettiget til alderspension i henhold til Algemene Ouderdomswet, ikke kan gøre krav på overgangsydelser også i henhold til AOW for andre forsikringsperioder end de i bestemmelsen i bilaget omhandlede forsikringsperioder.